

ქართული საბჭოთა სპორტის ისტორიიდან

ასე თამაშობდნენ...

საქართველოს ფიზიკური კულტურის უმაღლესმა საბჭომ 1924 წლის ოქტომბერში შექმნა თბილისის ფიზიკულტურის საბჭო, რომლის თავმჯდომარედ ირჩიეს ქალაქის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ლ. სუხიშვილი, ხოლო მდივნად ს. კვინიძე. საბჭომ თავიდანვე ჩამოაყალიბა თბილისის ფიზიკურთელთა გუნდი, რომელიც შეიკმობაში მალე ჩაება.

19 ოქტომბერს ლენინის სახელობის სტადიონზე ერთმანეთს შეხვდნენ მცხეთის „არაგვი“ და გორის „გლანი“. არაგველებმა ვერ დაძლიეს გორის გუნდის მცველთა წინააღმდეგობა. მოგება წილად ხვდათ გორელებს — 1:0.

11 საათზე იმავე სტადიონის სარბიელზე გამოვიდნენ „გაგრიში“ და ქართული მუშაკის გუნდი. გამარჯვებული იქნა „გაგრიში“ — 3:2. პირველ საათზე კი დაიწყო მატჩი თბილისის გუნდსა (ყოფილი „კიში“) და 21-ე სკოლის წარმომადგენლებს შორის. ორივე კოლექტივი საკმაოდ ძლიერი იყო. გამარჯვებს 21-ე სკოლის ფეხბურთელებმა — 2:0.

მეორე იმავე სტადიონზე ერთმანეთს შეხვდნენ ს. ორჯონიკიძის სახელობის (ყოფილი საბჭოთა მოსამსახურეთა) გუნდი და მოგარი სახელობის გუნდი. დაძაბულ ბრძოლაში ორჯონიკიძის სახელობის გუნდმა იმარჯვა. უფრო ზუსტი ცნობა დაცული არ არის. ფიზიკულტურის საბჭოსთან არსებული ვერცხვითი ლიგის თაოსნობით ტარდებოდა საავტორო შეხვედრები, რომლებზეც დასწრება უფასო იყო. ასეთი შეჯიბრება გაიმართა 2 ნოემბერს, როცა მინდორზე გამოვიდნენ თბილისის პირველი რაიონისა და საარტილერიო ნაწილის გუნდები. მატჩი მოიგო პირველი რაიონის გუნდმა — 3:1.

ნიშაობი სანახაობის მოწმენი გახდნენ სპორტის მოყვარულნი, როცა ს. ორჯონიკიძის სახელობის კოლექტივისა და უნივერსიტეტის პირველი გუნდის მატჩი დაიწყო. თამაში ცოცხალი და ხალისიანი ყოფილა. თუმცა ძნელი იყო ტექნიკის მხრივ უპირატესობა რომელიმე გუნდის მიგნებინა. ორჯონიკიძის სახელობის გუნდის კაპიტანი იყო დ. მდივანი, უნივერსიტეტისა კი ა. ჟორდანი. თამაში ძალიან გამწვავდა. აი, მდივნის გუნდმა იერიში მიიტანა მეტოქეს და გოლიც გაიტანა. სულ რამდენიმე წუთში ჟორდანისა გუნდმა საპასუხო ბურთი გაიტანა. საბოლოოდ თამაში დამთავრდა ფრედ — 3:3.

დასასწრის მოწმობით, „კაპიტან ჟორდანის“ დარტყმა მოკვეთილი და მოსოშილი იყო, როგორც გასროლილი ტყვია. ნიშაობი იყო მისი კუთხური და მობრუნებული დარტყმა. მის მიერ საჯარიმო, შერდულივით გატყორცნილი ბურთი ძვირად თუ დაიჭერს გოლერი.

12 ნოემბერს ეს გუნდები კვლავ შეხვდნენ ერთმანეთს. ამ შეხვედრის შედეგი უცნობია.

ფიზიკულტურის უმაღლესმა საბჭომ მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი განახორციელა. თბილისში დაარსდა ფიზიკური კულტურის ცენტრალური სკოლა ამიერკავკასიის მასშტაბით, 150 კაცისთვის. ამავე დროს, ფიზიკულტურა ყველა სკოლაში სავალდებულო საგნად შემოიღეს. ბათუმში პირველად გაიხსნა ცურვის ცენტრალური სკოლა 50 კაცისთვის. ფიზიკულტურის უმაღლესმა საბჭომ 21-ე სკოლასთან სამეცნიერო-საიდუბო კაბინეტი გახსნა. დაარსდა ფიზიკური კულტურის გამომცემლობა და სხვ. ყველა სპორტმოვლანი, სტადიონი და ღარბაზი თბილისის ფიზიკულტურის საბჭოს გადაეცა.

ცხოვრება წინ მიდიოდა, ისახებოდა ახალი ამოცანები. შეიკმობა ფიზიკური კულტურის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში. ამჯერად აქ ირჩიეს სტურუა (პრეზიდიუმის თავმჯდომარე),

აბაზაძე (მდივანი), გერასიმოვი, პიტერსკი, თამარ გაბარაშვილი, კრეტიანი და მელნიკოვი (წევრები).

8 ნოემბერს ფიზიკულტურის თბილისის საბჭოს მოედანზე (ყოფილი სამხედრო ტაძრის ეზო) ერთმანეთს შეხვდნენ თბილისის პირველი რაიონისა და ამიერკავკასიის კომუნისტური უნივერსიტეტის ფეხბურთელთა გუნდები. დაძაბული თამაში დამთავრდა ამიერკავკასიის კომუნისტური უნივერსიტეტის გუნდის სასარგებლოდ — 3:2.

9 ნოემბერს უნივერსიტეტის პირველი გუნდი რკინიგზის მოგარი სახელობის კოლექტივს შეხვდა. გაიმარჯვებს უნივერსიტეტელებმა — 2:0.

ამ დღეს მეორე მატჩი გაიმართა 21-ე სკოლისა და ორჯონიკიძის სახელობის გუნდებს შორის. 21-ე სკოლა, რომელმაც პირველი შეჯიბრება დიდი ანგარიშით წააგო (0:6), ასლა რევა-ნშის აღებას ცდილობდა.

ამ დროს ორჯონიკიძის გუნდის თამაშში ჩაერია საუკეთესო ფეხბურთელი ბ. კულევი, რომელიც ცენტრში გამოდიოდა. მანამდე კულევი არ ჩანდა, ვინაიდან ფეხბურთის ლიგას მისთვის აუკრძალავს თამაში, მაგრამ შემდეგ ეპატა თურმე და გუნდში დაბრუნეს. გაიმარჯვებს ორჯონიკიძელებმა — 4:0.

თბილისში ხმა დაიარსა: დღემდომში საქართველოში ჩამოიდას სარკოვის ფეხბურთელთა ნაკრები, რომელმაც პირველი პირი მიიღო 1924 წლის საკავშირო შეჯიბრებაში. მართლაც, სარკოვის ნაკრებს ამ დროს დამარცხებული ჰქონდა ამიერკავკასიის, ლენინგრადის, მოსკოვისა და სსრ კავშირის ნაკრები გუნდები. სარკოველთა კოლექტივი შედიოდა ნიკოლოზი, ლაშქინი, კო (კაპიტანი), ვინიკოვი, ფოშინი, პრიგოლოვი, კახკოვი, იოსელიანი, მაკვევი და სხვ.

თბილისის ფიზიკულტურის საბჭომ მოსამზადებლად 1700 მანეთი გაიღო და ზოგადი გამოცდილების კი დაუშვა. მაგალითად, სამხედრო პოლიტიკური სკოლის ფეხბურთელი კ. ქსენოფონტოვი უბეში თამაშისთვის სეზონის ბოლომდე დისკვალიფიცირებული იყო, მაგრამ მას სარკოვის ნაკრების წინააღმდეგ თამაში უფლება მიეცა.

სარკოველთა თამაშამდე კი, 23 ნოემბერს, ლენინის სახელობის სტადიონზე გაიმართა თბილისის ფეხბურთელთა გუნდების შეჯიბრებები. ერთმანეთს შეხვდნენ ორჯონიკიძის სახელობის გუნდი და უნივერსიტეტის მეორე კოლექტივი. გაიმარჯვა პირველმა — 12:0.

მინდორზე გამოვიდნენ თბილისისა და უნივერსიტეტის პირველი გუნდის ფეხბურთელები. თამაში მეტად დაძაბული იყო. მატჩზე დასწრე უკანონო კორესპონდენტი გამომცემელმა: „თამაშის სიმაღლემ უმაღლეს წერტილს მიაღწია, მეორე ტაიმში გახსირდა ერთმანეთისათვის კვანძის დადება და მუკლუბნი ორივე მხრიდან. თბილისის ფეხბურთელთა გუნდი მოთამაშეების დასიანების გამო თითქმის განახევრდა. ასეთ პირობებში შეჯიბრების გაგრძელება შეუძლებელი იყო და მსაჯულმა შეწყვიტა თამაში“.

თბილისის ფიზიკულტურის საბჭოს ლიგამ სარკოვის გუნდთან შესახვედრად ჩამოაყალიბა ნაკრები შემდეგი შემადგენლობით: მეკარე მ. ბაღდოვი (უნივერსიტეტი), მცველები — მ. ფილიპოვი (ს. ორჯონიკიძის სახ. გუნდი), პერევეტილოვი (პეუსის“ ნაკრები); პარკები — ანტონ გონილი (ს. ორჯონიკიძის სახელობის გუნდი), ა. ჟორდანი (უნივერსიტეტი), ბ. ქსენოფონტოვი („გეუსის“ ნაკრები), მარკვენა გარემარბი ვ. ფილიპოვი (ს. ორჯონიკიძის სახ. გუნდი), მარკვენა ნახევარმცველი მდივანი (ორჯონიკიძის სახ. გუნდი), მარკვენა ნახევარმცველი ვ. ამბოკაძე (უნივერსიტეტი), ცენ-

ტრის მოთამაშე ბ. კულევი (ორჯონიკიძის სახ. გუნდი), მარკვენა გარემარბი ნ. კრეტიანი (ორჯონიკიძის სახ. გუნდი).

ფიზიკულტურის ლიგამ გადაწყვიტა ბათუმში გუნდის ჩამოყვანა სარკოველთა თამაშისთვის.

თბილისელი ფეხბურთის მოყვარულები დიდი ინტერესით ელოდნენ სარკოვისა და ადგილობრივი გუნდების შეხვედრას. და აი, 28 ნოემბერს ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქში ჩამოვიდა კიდევ სარკოვის ნაკრები, რომელსაც სამი მატჩის ჩატარება ჰქონდა გადაწყვეტილი.

მამინდელი ქართული პრესა ასე გამოხატავდა ამ ამბავს: „ეს მეტად დიდი მოვლენაა თბილისელ სპორტმწიფეებსა და სარკოვის გუნდს შორის. რადგან სარკოვის გუნდი ერთი საუკუნისაა შედის საბჭოთა კავშირში. ამას წინათ ამ გუნდმა პირველი ადგილი დაიჭირა. ეს გუნდი ახალგაზრდა ძალ-ღონით სავსეა, თავდადებული და კოლექტიურად შედუღებული. სტადიონზე თამაშის დროს ისინი (გუნდის წევრები) „გრძნობენ ერთმანეთს“, თამაშის დროს წარმოადგენენ ერთ მიმართ ტალღას, რომელიც თანაბრად იძლევა როგორც შეტევას, ისე უკანდახვევის დროს. ერთმანეთთან შეთანხმება, შედეგად, ერთმანეთის ცოდნა სარკოველს უადრეს წერტილამდე აქვთ განვითარებული და თამაშის დროს ასეთი კოლექტიური ტექნიკის წყალობით ისინი ყოველთვის გამარჯვებული გამოდიან“.

პირველი მატჩი სარკოვის ნაკრებსა და კოსტავშირის გუნდს შორის გაიმართა. მთლიანად მართლაც გამართლდა. სარკოველები ბრწყინვალედ თამაშობდნენ. დასწყრთა აღწერით, თბილისის კომპაგმირის გუნდი შეუპოვრად იბრძოდა, მაგრამ მაინც დამარცხდა. გამარჯვებს სარკოველებმა — 11:2 (2:0).

მეორე მატჩი სარკოველებმა გამართეს თბილისის უნივერსიტეტის გუნდთან, რომელიც გაიცლებით ძლიერი იყო კომპაგმირთა კოლექტივზე. თამაში ცოცხალად დაიწყო. თბილისელთა მხრივ იერიში იერიშს მოსდევდა. შემდეგ მათ ტაქტიკა შეცვალეს და ახალგაზრდის ბრძოლაზე გადავიდნენ, რადგან იერიშის გამო გუნდის დასუსტულობას იწყებდა. აშკარა უპირატესობის მიუხედავად, სარკოველებმა წარმატება ვერ მიაღწიეს.

მეორე ნახევარში შეჯიბრება უფრო გამძაფრდა. თბილისელთა მეკარის წაქცევამ სარკოველებს პირველი გოლის გატანის საშუალება მისცა. მალე სტურმებმა მეორე ბურთიც გაიტანეს და თამაში მოიგეს.

მესამე მატჩი სარკოველებმა ჩატარეს თბილისის ნაკრებთან, რომელიც საუკეთესო მოთამაშეები იყვნენ თავმოყრილი. მაგრამ იმედი არ გაბარულა — ისევ გაიმარჯვებს სტურმებმა, ამჯერად ანგარიშით 3:1.

გერად-ღეს მართლაც დაძაბული მატჩი მოეწყო. ამჯერად სარკოველები ბათუმის გუნდს შეხვდნენ ლენინის სახელობის სტადიონზე. თამაშის დაწყებისთანავე გამოირკვა, რომ სარკოველებს საქმე ჰქონდათ ძლიერ მოწინააღმდეგესთან, რომელიც ასე იოლად არ დათმობდა პოზიციებს. ბათუმელებმა თავიდანვე ხელთ იგდეს ინიციატივა. მათ გამოიღო ფრთხილ შეტევის მოპირდაპირეს და მატჩის დაწყებიდან რამდენიმე წუთის შემდეგ სარკოველთა კარში პირველი ბურთი აღმოჩნდა.

პირველი გოლის შემდეგ ბათუმელებმა კიდევ უფრო გააქოვედნენ შეტევა: შეუპოვრმა იერიშებმა და ტაქტიკურად გამართულმა თამაშმა დაძაბა მეტოქის წინააღმდეგობის რკალი და ამის შემდეგ ბურთი სარკოვის გუნდის კარს არ მოშორებია. აქ ერთი მოულოდნელი ამბავი მოხდა: სარკოველთა გუნდის მცველმა თავით მიღებულ ბურთს სასურველი მიმართულება ვერ მისცა და თავისი გუნდის კარის

ხაღში გაასვია. სარკოველები ასეთ თამაშს არ ელოდნენ და, წინა მატჩებში იოლი გამარჯვების შემდეგ, დაიბნენ: ბათუმელთა უეცარმა და შეუპოვარმა იერიშებმა მათ ნაცადი ტაქტიკის გამოყენების საშუალება არ მისცა.

სარკოველებმა ბევრჯერ ამაოდ სცადეს ბათუმელთა ფრთხილ გარდევება. მაინც, პირველი ნახევრის დასასრულს მათ შეძლეს ერთი გოლის გაქვითვა.

შესვენების შემდეგ სარკოველებმა კვლავ ნაცად სერის მიმართეს: ერთ-ბაშად გადავიდნენ იერიშზე და განუწყვეტელი გადაცემებით მოსვენებას არ აძლევდნენ ბათუმელებს. ეს უკანასკნელნი არ შედრნენ და იერიშს იერიშით უპასუხებდნენ, მაგრამ მეტწილად თავდაცვას მიმართავდნენ, ვინაიდან საუკეთესო მოთამაშის (ცენტრალური თავდასხმელი) მინდვრიდან გასვლამ ერთგვარად დაარღვია ძალთა თანაფარდობა. ბათუმელთა კართან რამდენიმეჯერ შეიქმნა კრიტიკული მდგომარეობა, მაგრამ შეკარე ა. პაპოვის ფინიში თამაშის წყალობით სტურმების იერიშები მიზანს ვერ აღწევდა.

მართალია, ბოლოს სარკოველებმა შეძლეს მეორე ბურთის გაქვითვა, მაგრამ ბათუმელთა დამარცხება მაინც შეუძლებელი იყო. ეს განაპირობა უმოკრესად ბათუმელთა თავდადება, ერთმანეთისადმი მხარდაჭერამ. მათი მეკარე კი სიმ პირდაპირ სასწაულებს აღწევდა. მასწებელმა იგი მექსარე ტაქტიკით დააჯილდოვა ორი მეკლარი ბურთის აღებისთვის. ეს იშვიათი თამაში დამთავრდა ანგარიშით 2:2.

10 დეკემბერს ლენინის სახელობის სტადიონზე ერთმანეთს შეხვდნენ საქართველოს ნაკრები და სარკოველები. საქართველოს ნაკრები ასეთი შემაღწელობით თამაშობდა: მეკარე პაპოვი (ბათუმი), ფრუიძე (თბილისი), ბაბაიძე (ბათუმი), ანკინი (ბათუმი), სიდორაშვილი (ბათუმი), კულევი, მდივანი, კაპიტანი ჟორდანი (ყველა — თბილისი) და სხვ. მსაჯობდა ბ. სკოლსენი.

შეჯიბრება უაღრესად საინტერესო გამოდგა. პირველ ნახევარს შედგე არ მოჰყოლია, მეორე ტაიმის ბოლოს კი საქართველოს ნაკრებმა იერიში გააძლიერა. მოულოდნელად ბათუმელმა ფარულამ მოხერხებული დარტყმით პირველი და ერთადერთი ბურთი გაიტანა სარკოველთა კარში. შეჯიბრება დამთავრდა ანგარიშით 1:0 ჩვენი რესპუბლიკის ნაკრების სასარგებლოდ.

10 დეკემბერს ქართველმა ფეხბურთელებმა გულთბილად გააცილეს სტურმები.

12 დეკემბერს თბილისში ფოთელი ფეხბურთელები ჩამოვიდნენ. აქ ისინი შეხვდნენ თბილისის ერთ-ერთ გუნდს და დამარცხდნენ — 0:2.

14 დეკემბერს ფოთის გუნდი თბილისის ნაკრებს შეხვდა. სტურმებმა მასწებელთა კარზე ტექნიკა უჩვენეს და მატჩიც უნეტერესო არ ყოფილა. გაიმარჯვა თბილისის ნაკრებმა — 5:2.

აქვე საინტერესო გამოდგა 21 დეკემბერს თბილისელთა ორი კოლექტივის შეჯიბრება. ამ დღეს ერთმანეთს შეხვდნენ უნივერსიტეტის პირველი გუნდი და ქალაქის ნაკრები. თამაში მოიგეს უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა — 4:1.

თბილისში ცნობა მოვიდა: საბჭოთა კავშირის ნაკრები სულ მალე თურქეთს (სტამბოლს) მიემგზავრება იქაურ გუნდთან სათამაშოდ, საქართველოშიც გამოივლის და თბილისსა და ბათუმში ადგილობრივ გუნდებს შეხვდება.

20 დეკემბერს მოეწყო თბილისის ფიზიკური კულტურის საბჭოს პლენუმი, რომელმაც მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი დასაბა ფიზიკულტურის შემდგომი განვითარების მიზნით. ამავე დროს ირჩიეს ახალი პრეზიდიუმი, რომელიც შევიდნენ: კ. ქაყაგავა (თავმჯდომარე), აბაშიძე, მამულა, გენატაშვილი, გერასიმოვი, რასხანა და ს. კვინიძე (პასუხისმგებელი მდივანი). სამდივნოში აირჩიეს მამულა, ს. კვინიძე და გ. გენატაშვილი.

3. სიღამონიამ.

ამას წინათ თბილისში ჩატარდა ტანმოვარჯიშეთა რესპუბლიკური ჩემპიონატი და თასის გათამაშება. სურათზე: შეჯიბრების მონაწილე მ. ცინცაძე (ლანჩხუთი) დვირზე ასპარეზობისას. მ. ზარგარიანის ფოტო.

დიდი ინტერესი გააოიწვი

სსრ კავშირის შექმნის 50 წლისთავს მიეძღვნა საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ ფიზიკულტურისა და სპორტის სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს გამსვლელი სესია, რომელიც ამ დღეებში წითელ წყაროში მოეწყო.

სესია შესავალი სიტყვით გახსნა ფიზიკულტურის რაიონული კომიტეტის თავმჯდომარე გ. ყოჩიაშვილმა. მოხსენება — „დამიანის ორგანიზმის განვითარებასა და ჯანმრთელობაზე ფიზიკური ვარჯიშის სასარგებლო გავლენის შესახებ“ — წყიკითხა ბიოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორმა, საქართველოს ფიზიკულტურის ინსტიტუტის პროფესორმა ბ. თევზაძემ. „შეზღავრ შრომისა და სსრ კავშირის დაცვისთვის“ ახალი ფიზიკულტურული კომპლექსის მასობრივად დანერგვის მნიშვნელობაზე დასწრეთ ესაუბრა „ცოდნის“ ფიზიკულტურისა და სპორტის სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს წევრი, ეურნალი-სტი თ. გარეჩილაძე. „ფეხბურთში 1972 წლის შედეგებზე“ აუდიტორიის წინაშე წარსდა საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოთელევიზიონის სპორტული კომენტატორი ნ. ჯუღელი.

სესიამ დიდი ინტერესი გამოიწვია. მომსწენებლებმა პასუხი გასცეს დასწრეთა შეკითხვებზე. სტურმებმა დათვალეს რაიონული ცენტრის სპორტული ბაზები. სტადიონზე დაესწრნენ მშრ კომპლექსის ნორმატივების მასობრივ ჩატარების.

„ცოდნის“ გამგეობის ხელშეწყობით მსგავსი ღონისძიება მომავალში რესპუბლიკის სხვა რაიონებშიც და ქალაქებშიც ჩატარდება.

თ. თანაოშვილი.
(ჩვენი ზეც. კორ.).
წითელი წყარო.

საქართველოს ფიზიკური კულტურის უმაღლესი საბჭო
— ჯანსაფრთხი —
„მეტალურგის“ სტადიონზე საინტერესო ამხანაგური მატჩი გაიმართა: ერთმანეთს შეხვდნენ „მეტალურგის“ და ქალაქის გეტრან ფეხბურთელთა გუნდი. დაძაბული ბრძოლა მეტალურგებმა მოიგეს — 4:3.
ბ. ლანჩხაძე.

ფაქტები ბალაბილი ... შეჯიბრება
თბილისის ფიზიკულტურის საბჭო კომიტეტმა ამ რამდენიმე წლის წინათ კარგ ღონისძიება ჩატარა — რაიონების მოყვარულ მეოთხეათა საქალაქო პირველობა. ტრადიციულ წესდესაგ გარტყლდა. ამჯერად ტურნირი მდინარე ნარაზე (წითელი ხიდის მდამოებე) ჩატარდა დღეებით — ჟანმრთელობა“.

სპარტაკიადის დებულებით, ნაკრები გუნდები დაკომპლექტებული უნდა ყოფილიყო ორმოც წელს გა-

დაცლებული მონაწილეებით. გუნდის წევრს უფლება ჰქონდა ეთვებოდა მხოლოდ ერთი ანკეტი. შედეგები გუნდის წევრების მიერ დაქვრილი თევზის საერთო წონით განისაზღვრებოდა.

ჯერ მოსამზადებელი სამუშაოები ჩატარდა (მსაჯთა კოლეგის ხელმძღვანელობით ადგილების შეარჩევა, კარების დადგმა და სთვეზაო ინვენტარის გაწყობა). მეორე დღეს, 8 საათზე, დაიწყო ტურნირი, რომელიც 13 საათამდე გაგრძელდა. I ადგილი წილად ხვდა ორჯონიკიძის რაიონის ნაკრებს, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ უნივერსიტეტელები, გუნდის მწკრთენელი ი. სულაშიშვილი, ა. ასიტაშვილი, კ. საპოკი, ზ. ნოზაძე, გ. პაპაძე, გ. ოლიძაძე, აგრეთვე, შ. ჩანაშვილი (ფიზიკულტურის ინსტიტუტი) და კ. ვოლოკო (სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი). II ადგილზე აირიან ოქტომბრის, III — კალინინის რაიონების წარმომადგენლები.

ბ. პარამიწვილი.

შეჯიბრება ბევრად უფრო საინტერესო და შედეგიანი იქნებოდა, ერთი აღმშრომელი ამბავი რომ არ მომხდარიყო. მოყვარულ მეოთხეათა შეჯიბრების ადგილიდან ორიოდე კილომეტრით ზევით ვიდაც უცნობებს მდინარე მთელს სიგანეზე დაცრით გადაეკეტათ. როცა ვითხეთ, გვიპასუხეს: ოფიციალური ნებართვა გვაქვს. ნუთუ მართლა ნებადართულია მდინარე ხრამზე კვირების მანძილზე ზემოთ აღნიშნული ხერხით თევზის განადგურება?

ახალი გზის დასაწყისი

საბჭოთაო სისტემის და სიყვარულით
მაცურებელი ეთნოგრაფი მხოლოდ
იმას, ვისაც წლების მანძილზე მისთვის
სიხარული მოჰქონდა.

სპორტსმენი ერთდროულად სარ-
ბიელს, მაგრამ ამ უსიამოვნო დღი-
სთვის წლების მანძილზე „ემსადება“,
ჩვენთვის, მაცურებლებისთვის, ეს ყვე-
ლაფერი იყო გადასატანია. მივალთ
წინაშე, მოვისმენთ ბევრ თბილ სიტყ-
ვას, გავიხსენებთ წარსულს, შესაძ-
ლოა ცრემლიც გადმოგვცვიდეს, მერე
გაუფრევით მოსწივე ხალხის ტალღაში
და მორჩა. სპორტსმენი კი იმ დღისა-
სივრცის საღამოს შემდეგ ახალ ცხოვ-
რებას იწყებს, გაურკვეველს, რთულს
და ეჭვებით სავსეს. სპორტსმენის ფსი-
ქიკაში დიდი თვისობები ძვრები ხდებ-
ა. მან ერთ დღეში უნდა შეცვალოს
ტვირთი, რომელსაც წლების მანძილზე
წეროთ ატარებდა და აიკიდოს ახა-
ლი, მისთვის უცხო, შესაძლოა შეუ-
ფერებელი კი. ამიტომ სპორტსმენის

გათამაშება, წლებს სუთ ზედა წო-
ნით გატევილია ჩატარდა. აქ პო-
ლონელებიც იყვნენ და ბულგარელებიც,
მონგოლებიც, გერმანელებიც, ჩეხოსლო-
ვაკელებიც, რუმინელებიც, ირანელებიც
და, რა თქმა უნდა, საბჭოთა ათლეტე-
ბიც, რომელთა შორის სუთი ჩვენი
რესპუბლიკის სპორტულ ღირსებას
იცავდნენ. გათამაშება სუთი პირველი
ადგილი, რომელიც გაინაწილეს: ერთ-
მა პოლონელმა, ერთმა ირანელმა და
სამმა ქართველმა მოჭიდებენ.

მეორე მსსსპსალ წონაში (74
კგ-მდე) I ადგილი ირანელმა მ. ბარ-
შეგარმა დაიხატა. მან ორი ბრძო-
ლა წმინდად მოიგო და სამი — ქულე-
ბით. II საპრიზო ადგილი ფ. ჯემალმა
(გერმ) დაიხატა, ხოლო III —
ჩვენმა თანამემამულემ კ. სუთიშვილ-
მა (სხვათა შორის, ირანელთან ბოლო
ბრძოლაში იგი ექიმის განკარგულებაში
მოიხსნა).

პირველ მსსსპსალ წონაში (82 კგ-
მდე) ბრწყინვალედ გამოვიდა თბილი-
სელი რ. მარსაგიშვილი. ტურნირის
მონაწილეთაგან მხოლოდ მან ჩაატარა
შვიდი შეხვედრა და ყველა მოიგო.
მარსაგიშვილმა თანმიმდევრულად დაა-
მარცხა რუმინელი ი. დემიტრუ (ქუ-
ლებით), პოლონელი პ. მაზურა (აშ-
კარა უპირატესობით), მინსკელი ბ.
შომასოვი (წმინდად), მინსკელი ა. ნა-
უმნიკი (ქულებით), გერმანელი პ.
შტოტმაისტერი (ქულებით), მინსკელი
ბ. მისალივი (წმინდად) და გერმა-
ნელი ვ. ნიტშე (ქულებით). მომდევ-
ნო საპრიზო ადგილები ამ წონაში
დაიხატა რუმინელი ნიტშე და შტოტმა-
ისტერი.

მეორე მსსსპსალ წონაში (90 კგ-
მდე) პრიზი პოლონელმა პ. კურჩეს-
კიმ მოიპოვა. II ადგილზე გავიდა
თბილისელი შ. პაპაშვილი, რომელიც
მხოლოდ გამარჯვებულთან დამარცხდა,
ისიც ქულათა მიხედვით სხვაობით.
ყველა დანარჩენი ბრძოლა პაპაშვილმა
მოიგო. III ადგილი ამ წონაში პო-
ლონელ ე. ეშევიცის ხელა.

მესამე მსსსპსალ უძლიერესი იყო
საქართველოს წარმომადგენელი რ.
მოსეშვილი, რომელმაც პირველი წრე-
ში ქულებით სძლია მინსკელ პ. ფიასს,
მეორეში დასვენა, მესამეში წმინდად
დაამარცხა ასლანგარდა ლენინგრადე-
ლი გ. კოსლიაკოვი, ხოლო ორი მომ-
დევნო ბრძოლა ქულებით მოიგო პულ-
გარელ დ. დიმიტროვთან (III ადგი-
ლი) და ა. ატამანოვთან (II ადგი-
ლი).

მეოთხე მსსსპსალ მოჭიდებდა ტურნი-
რი საერთო ყურადღების ცენტრში იყო,
ვინაიდან მთავარი პრიზი გამარჯვებუ-
ლისთვის თვით მედლებს უნდა გადაეცე-
მო. ბრძოლაში მონაწილეობა მიიღო მხო-
ლოდ ექვსმა მოჭიდებელმა. ძლიერი ათ-
ლეტები გამოვიდნენ ირანმა და გან-
საკუთრებით ბულგარეთმა, მაგრამ გუ-
ლმემატიკერების ყურადღება მაინც მი-
პყრობილი იყო ნოდარ მიდგომისადმი,
რომელსაც საყვირებში მედლებს
მთავარ მეგობრად მიიჩნევენ. მოდ-
ბაძე მხოლოდ სამჯერ გამოვიდა სარ-
ბიელზე, ვინაიდან მთავარი მეტოქეები
პირველ და მესამე წრეში ჩამოიცილა
და აღარცინ დაჩა პრიზის მაძიებე-
ლი. ირანელ ე. ფილაბის ნოდარმა I
წუთსა და 10 წამში მოუგო. მეორე
წრეში ასევე წმინდად (2 წუთში) დაა-
მარცხა გ. ზანინი (სსრ კავშირი), მე-
სამე წრეში კი ქულებით სძლია ბულგა-
რელ ვ. ვასილევს, რომელიც სახელგანთ-
ვალაა. ო. დურდოვიცის პირდაპირი
მეგობრად ითვლება. თბილისელმა მი-
ილო ტურნირის მთავარი პრიზი და
მედლები პირადად საჩუქარი — საჭი-
დაო ფეხსაცმელები, რომლითაც ბეჭ-
დადებული ჩემპიონი წლების მანძილ-
ზე ასპარეზობდა.

II საპრიზო ადგილისთვის ბრძოლა
ბულგარელმა და ირანელმა შორის
ფრედ დამთავრდა, მაგრამ უპირატესო-
ბა ვასილევს მიეკუთვნა, ვინაიდან მას
ნაკლები საჯარო ქულა აღმოაჩნდა.

5. ახალგაზრდა.

მედლების პრიზის გათამაშება

გაცილებას დიდი ტაქტი და სიფაქიზე
სჭირდება, ხალხს და ბუნებრივი-სი-
ყვარული, გულიდან წამოსული სიბო-
ლო და ყურადღება.

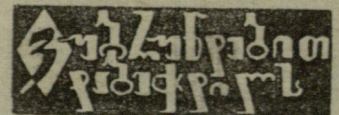
ალექსანდრე მედლებმა, ჩვენი დროის
ერთ-ერთი საუკეთესო მოჭიდებელ სარ-
ბიელს დატოვა. იგი გულბრძოლადა გაა-
ცილეს, ისე, როგორც ნამდვილი ერო-
ვნული გმირი იმსახურებდა. და ამ უა-
ღრესად ბუნებრივ გამოხატულებებში
მთავარი ის იყო, რომ ყველა, დიდი
თუ პატარა, წრფელი გულით ეთხო-
ვებოდა საყვარელ სპორტსმენს.

... იმ დღეს ათასზე მეტი კამერა
ნათურა ერთხანად ჩაქრა მინსკის სპო-
რტის სასახლეში. მერე განათდა ვე-
ნეროვლა ვერანი და ალექსანდრე მე-
დლებს გოლოთურმა ფიგურამ წელი
ნაბიჯით იწყო სავალი სპორტის სასა-
ლის შესასვლელისკენ. გერმანე გად-
გმული ბოლო ნაბიჯი იტალიაში
სპორტის სასახლის კიბეებზე გააგრძე-
ლა და ასე მოულოდნელად გაიცხვდა
მხოლოდ ჩემპიონის ხსენ მაცურებელ-
ის წარმოდგენაში.

გამოთხოვბას მუდამ თან ახლავს
ამაღლებული სიტყვები, მილოცვები,
მისალმებები, სურვილები. არც ეს დღე
იყო ამ მხრივ გამონაკლისი. მედლებს
სარბიელისაგან აცილებდა მშობლიური
მინსკი, მთელი ბელორუსია, აცილებდ-
ნენ მოკავშირე რესპუბლიკების სპო-
რტული დელეგაციები, პიონერები, მო-
სწივენი, ახალგაზრდები. ადგილებზე
სპორტის სასახლის კიბეებზე გააგრძე-
ლა და ასე მოულოდნელად გაიცხვდა
მხოლოდ ჩემპიონის ხსენ მაცურებელ-
ის წარმოდგენაში.

მერე კი, როცა შეჯიბრება დამთავრ-
და და გამოსათვარ ვახშამზე სტუმ-
რად მიწვევებზე გასა დაულოცეს იუბი-
ლარს ახალ, სამწვრთნელ სარბიელზე,
მინსკის ცაში ათასობით ნაირფერი მაშ-
ხალა აიჭრა. ის, ვინც უფრო ახლოს იჯდა
ჩემპიონთან, აუცილებლად შენიშნავდა
ბელნიერ სახეზე გადმოფრებულ კერ-
ხებს. ზოგჯერ ერთდროულად გმირსაც
აქვს უფლება მოეცეს საკუთარი
გრძნობების ტყვეობაში. მან დაიშასაუ-
რა სიხარულია და ამ სიხარულის ფა-
სად — ცრემლებიც.

თავისუფალი სტილის მოჭიდებთა
საერთაშორისო ტურნირი, რომელიც
უკვე ტრადიციად დამკვიდრდა, რო-
გორც ა. მედლების სახელობის თასის

„ვაგიშის ისარი“

როგორც ვიწყოფილეთ, ბაქოში
დამთავრდა აზერბაიჯანის ღია პი-
რველობა მშვიდობისათვის. ცეცხ-
ლის ხაზზე გამოვიდნენ თბილისის,
ერევნის, დუშანბეს, ხარკოვის, ბა-
თუმის, კირილიაპოლისა და მასაჩი-
ტელის წარმომადგენლები. ეს შეჯი-
ბრება, რომელსაც აზერბაიჯანელი
პოეზიის კლასიკოსის გავიფის პა-
ტივსაცემად „ვაგიშის ისარი“
ქვია, ამერიკიდან ყოფილ წელიწადს
გაიმართება.

გათა შორის წარმატებით იას-
პარეზა — თბილისის დინამოელმა
ა. მედლებმა, რომლისთვისაც წლე-

ვანდელი სეზონი ნაყოფიერი აღ-
მოჩნდა: იგი სეზონს პირველთან-
რიგობადა შეხვდა, ზაფხულში ბა-
თუმში გამართულ იუნორთან რეს-
პუბლიკურ პირველობაში ოსტატო-
ბის კანდიდატის ნორმატივს შეას-
რულა, ახლა კი ბაქოში, „მ-1“ გა-
რჯიშში, პირველად შესწავლა სპო-
რტის ოსტატის ნორმატივს (1070
ქულა) და ბაქოელი გ. რიბინის
შემდეგ II ადგილი დაიკავა.
ბათუმელმა ი. აკიბამ („კოლმე-
ურენ“) პირველი თანრიგის ნორ-
მატივი შეასრულა.
რ. კაცოვასხვილი.

პოზიცია არ გომეო-
ნა (კარაკის დაფას უზ-
ის მსოფლიოს ოთხგზის
ჩემპიონის ნონა გაფრინ-
დაშვილის ვაჟი დაო).
8. ზარგარიანის ფოტო.

საკავშირო ჩემპიონატებზე

... გააოზი

გუშინწინ ექვს ტურში გადამდებული
და გამოტევილი პარტიების გათამა-
შება მოეწყო, მაგრამ ზოგიერთ შეხვედ-
რაში შედეგი თამაშის განუხლებლად
გახდა ცნობილი: ლ. შამკოვიჩი (მოს-
კოვი) დანებდა ს. ფურმანს (ლენინგ-
რადი) და ვ. ტუმბაკოვს (ოდეშა), ვ.
ზილბერმანი (ორსკი) — გ. კუშნინს
(კორონოპოლიცადი).

ტუმბაკოვმა სწრაფად მოუგო ნ.
რამსკოვს (კურგანი).

რ. სოლომონს (მოსკოვი) ეტლების
უკეთეს ნაწილში ჰქონდა გადამდებუ-
ლი პარტიები: ლ. ჯიჩინაშვილთან
(თბილისი) და ი. რაზუვაევთან (მოს-
კოვი). დიდოსტატს სელი მოეცა: მე-
ტრეკებმა სასურველ ყაიმს მიაღწიეს.

დ. ბრონშტეინმა ი. ბალაშოვს (ორ-
ივე — მოსკოვი) დიდი წინააღმდეგობა
გაუწია. ეტრანმა, ორი პაიკის დანა-
კლისის მიუხედავად, პარტია ყაიმით
დამთავრა.

გ. ბაიროვმა (ბაქო) გ. გუფელს
(თბილისი) პაიკი მოუგო, მაგრამ უპი-
რატესობის რეალიზება მაინც ვერ
შეძლო. თბილისელმა დიდოსტატმა ყა-

იმის რეალური შანსი შექმნა და მიზან-
საც მიაღწია. მერე ბაიროვმა წააგო
ლ. ალბერტთან (ოდეშა).

პირველი მარცხის სიმწარე იწვინა ე.
ვასილევმა (მოსკოვი): მას გ. მუხინმა
(ალმა-ათა) მოუგო. ა. კაპენგუტთან
(მინსკი) გადამდებული პარტია მუხი-
ნმა ყაიმით დამთავრა.

გამართა კ. გრიგორიან (ერევანი)
— მ. ტალის (რიგა) გამოტევილი
პარტია. შეხვედრა მე-17 სვლაზე
ყაიმით დამთავრდა. ერევნელი ოსტა-
ტი არ აპყვა მეტოქეს მწვავე თამაშში.

6 ტურის შემდეგ ლიდერობენ ვ.
ტუმბაკოვი და მ. მუხინი — 4,5-4,5
ქულა.

... ბოლიატივი

აქაც გადამდებული პარტიების დამ-
თავრება მოეწყო. სათამაშო იყო 15
პარტია. 4 შეხვედრა თამაშის განუხ-
ლებლად დამთავრდა: ლ. იდელიკი
დანებდა ო. ანდრეევს (ორივე — ხა-
რკოვი), ვ. კოსლოვსკაია (პიატიკო-
რსკი) — ლ. საუნინას (სვერდლოვსკი),
ე. ბაიჩინა (ლენინგრადი) — ნ. კონო-
პოლივას (მოსკოვი). ყაიმზე შეთანხმ-

დნენ ლ. შადურა (კურსკი) და მ.
შული (ლუგო).

ორი პარტია დამთავრა მ. რანიკუმ
(ტალინი): დამარცხდა ანდრეევსთან
და დაუსვდა იდელიკს. ორი გამარჯ-
ვება იწვინა ნ. მედინიკოვამ (მოსკო-
ვი) — მ. სამულთან (ტალინი) და
ე. რუბცოვსთან (მოსკოვი).

„შავი დღე“ დაადგა გ. ბორისენ-
კოს (ტამკენტი). მან ოთხ პარტიაში
მხოლოდ ნახევარი ქულა დაგროვა
(ყაიმის იდელიკთან): წააგო შულთან,
ა. კოსლოვსკაია (მოსკოვი) და ლ. სე-
მიონოვსთან (კიევი). სემიონოვამ კი-
დეც ერთი ქულა შეიძინა შადურასთან
მოგებით.

ყაიმით დამთავრდა ა. ეშტეინ (გო-
რკი) — თ. ბელოვს (ფსკოვი) პარ-
ტია.

დაუთავრებელი მხოლოდ სამულ —
ეშტეინის პარტია დარჩა. აქ ყაიმის
მოსალოდნელი.

15 ტურის შემდეგ ი. ლევიტინას
(ლენინგრადი) 10 ქულა აქვს, ნ. კო-
ნოპოლივას — 9,5, კოსლოვსკაიას,
სემიონოვსა და შული — 9-9.

შედეგები და დასკვნები

ამას წინათ ბათუმში დამთავრდა
საქართველოს მოსწავლეთა ღია საჭად-
რაკო ჩემპიონატი (შევიცარეული სის-
ტემით, 8 ტური), რომელშიც სსრ კავ-
შირის შექმნის 50 წლისთავს მიეძე-
ვნა.

გოგონათა ტურნირში I ადგილი და-
იკავა მ. წერეთელმა (თბილისი მე-14
სკოლა, IX კლასი, მწვრთნელი გ.
მაჭავარიანი) — 7 ქულა. II ადგი-
ლზეა მ. ჩიბურდანიძე (თბილისის
1-ლი სკოლა, V. ი. ჩიქოვანი) — 7,
III — მ. მამისთავალოვა (თბილისის
102-ე სკოლა, IX. პ. სიხანიშვილი) —
5,5. IV-VII ადგილები გაიყვას ქ.
გეგაძემ (თბილისის 51-ე სკოლა, VI.
ა. ბუსლავეი), ქ. გაჩეჩილაძემ (თბი-
ლისის 1-ლი სკოლა, VI. ა. წერეთე-
ლი), მ. კლიმჩუკმა (ქუთაისის რკი-
ნიგის 23-ე სკოლა, V. დ. ჩიჩაძე),
ა. ახმარუშვამ (მოსკოვი) — 4,5-4,5.

გაბუტა ტურნირში პირველი 6 ად-
გილი ასე განაწილდა: I. ზ. ვინორისი
(ლიტვა) — 7, II. ა. იუსუპოვი (მო-
სკოვი) — 6, III. გ. ჯანაშია (ზუგ-
დიდის 1-ლი სკოლა, VIII. თ. შოგო-
რაძე), IV. ზ. ბურჭულაძე (თბილი-
სის 102-ე სკოლა, VIII. თ.
ლომაია), V. გ. მენაბდე (ქუთაისის
31-ე სკოლა, VIII. დ. ჩიჩაძე), VI.
გ. მისაბიშვილი (სოხუმის მე-6 სკო-
ლა, IX. ა. გიორგაძე) — 5-5.

ჩვენს კორესპონდენტთან საუბარში
საქართველოს მოსწავლე მოჭადრაკეთა
ნაკრები გუნდის უფროსმა მწვრთნე-

ლმა, ოსტატობის კანდიდატმა ბ. მა-
ჩაშკარისმა განაცხადა:

— კარგი შთაბეჭდილება დატოვა
გოგონათა შეჯიბრებამ. წერეთელი და
ჩიბურდანიძე მეტოქეებისგან ძალით
აშკარად გამოირჩილნენ. სწორედ ამი-
ტომ ჩემპიონის სახელისთვის ბრძოლა
მათ შორის გაიმართა. ფინიშთან ისი-

ნი ერთად მივიდნენ, ჩემპიონი კი გო-
ფიციენტთა ცხრილში დაასახლეს.

ტურნირის შედეგები გვიჩვენებს,
რომ გაბუტებთან მწვრთნელებმა უფრო
მეტე უნდა იმუშაონ.

აქედანვე შევუდგეთ მოსწავლეთა
1974 წლის საპარტიადათვის მზა-
დებს. ეს შეჯიბრება ჩვენი ძალების
დამოუკიდებლად გასვლად.

ტურნირმა ცხადყო, რომ თეორიული
მომზადების პარალელურად აუცილებე-
ლია შეჯიბრებაში სერიოზული მონაწილეო-
ბა. საჭიროა სპორტული კალენდარი
ისე შედგეს, რომ ბავშვები არ გადაი-
ღალონ. მაგრამ ხშირად ასე არ ხდება.
თბილისელი ჭაბუკი ზ. აზმაიფარაშვი-
ლი (მე-15 სკოლა, VI კლასი, მწვრთ-
ნელი ნ. ინწირველი) ჯერ ამიერკავ-
კასიის მეგობრულ თამაშებში მონაწი-
ლეობდა, მერე თბილისის პირველობის
შესარჩევ ტურნირში. ცხადია, მას ბა-
თუმში თამაში გაუჭირდა და თავისი
ძალა მთლიანად ვერ გამოავლინა.

ღია ჩემპიონატი შესაძლებლობას
გვაძლევს შევარჩიოთ გოგონები და გა-
ბუტები, რომლებიც 1973 წლის იანვარ-
ში კიშინიოვში მოსწავლეთა საკავშირო
ჩემპიონატში მიიღებენ მონაწილეობას.
მინდა აღვნიშნო მოსწავლეთა ტურ-
ნირების საუკეთესო ორგანიზაცია.

ს უ რ ა თ ე: საქართველოს ჩემ-
პიონი მზია წერეთელი.

ი. იუნაევის ფოტო.

6 ტურის შედეგები

თბილისში მიმდინარეობს რესპუ-
ბლიკური საჭადრაკო კლუბის II ჩემპი-
ონატი. ტურნირში მონაწილეობენ
ოსტატები ე. უბილაკა, ა. ბოკუბაია,
ოსტატობის კანდიდატები — კლუბის
შარშანდელი ჩემპიონი ე. მიქაელაძე,
გ. გამრეკელი, ვ. გუგუშვილი, ზ. მი-
ქაძე, დ. ექვთიმშვილი, გ. ბიბილაშვი-
ლი, რ. კაპანაძე, მზია წერეთელი, ა.

კოტლიარეცკი, პირველთანრიგისები
გ. სისარულიძე, ზ. ზამბახიძე და ზ.
აზმაიფარაშვილი. საინტერესოა ითქვას,
რომ ჩემპიონატის ნახევარფინალებში
64 მოჭადრაკე მონაწილეობდა.
6 ტურის შემდეგ ლიდერებში არიან
ვეფხვიშვილი — 4 ქულა და 1 გადა-
დებული პარტია, ბოკუბაია — 3,5 (1),
უბილაკა — 3 (2) და მიქაძე — 3 (1).

ალსანიშნავია 11 წლის აზმაიფარაშ-
ვილის მონაწილეობა თამაში. მან
ყაიმის მიაღწია უბილაკასა და მიქაძეს-
თან შესვენებებში.

ჩემპიონატის დებულებით I ადგი-
ლზე გასული მოჭადრაკე საქართვე-
ლოს თასის გათამაშების ფინალში მი-
იღებს მონაწილეობას, II ადგილზე გა-
სული კი რესპუბლიკის ჩემპიონატის
ფინალში.

გ. ზამილიანბი,
ჩემპიონატის მთავარი მსაჯი.

• KOPANA • ΦΥΤΕΙΑ • ΨΑΝΘΥΚΤΗ • LABDARUGAS •

ლიალობი: „გოლი“ — კრუიზი

იოანე კრუიზი, რომელიც „ფრანს ფუტბოლის“ ბოლო კონკურსში გერმანიის № 1 ფეხბურთელად აღიარეს, დღეს ძალიან პოპულარულია. ეს პოპულარობა მან მოახლეა არა მარტო ბრწყინვალე ოსტატობით, არამედ თავმდაბლობით და ჟღერებს კორექტულობითაც.

კრუიზი დაიბადა 1947 წელს ამსტერდამში. 10 წლისა ჩაირიცხა „აიაქსის“ ბავშვთა საფეხბურთო სკოლაში, 17 წლისა უკვე „აიაქსის“ პირველ გუნდში თამაშობდა, ზოლო ერთი წლის მერე პოლანდიის ეროვნული ნაკრების წევრი იყო. იგი სამჯერ აღიარეს პოლანდიის საუკეთესო ფეხბურთელად, რამდენიმეჯერ იყო ქვეყნის პირველი სიბიჭრი. სულ პოლანდიის ჩემპიონატებში კრუიზს 160 ბურთი აქვს გატანილი.

პოლანდის ფურნალ „გოლს“ საინტერესო ტრადიცია აქვს: იგი თავის უკრის შიგთხეულითა წერილებს რომელიმე გამორჩეულ ფეხბურთელზე, მერე რედაქციის წარმომადგენელი ამ ფეხბურთელს მოინახულებს ხოლმე, რის შემდეგაც „გოლი“ ბეჭდება ინტერვიუს.

გთავაზობთ რამდენიმე საინტერესო ნაწყვეტს „გოლს“ მკითხველებისა და კრუიზის ვრცელი საუბრიდან.

● როცა სპორტულ კარიერას იწყებდით, გვამოთ თუ არა საუბურითი კერა?

— კერა ყველა ახალბედა ფეხბურთელს აქვს. მეც მყავდა ისეთი მოთამაშე, რომლის ინტერესი დღემდე სამაგალითოა. მას ალფრედო დი სტეფანო ჰქვია.

● რომელმა მატჩმა მოგატანათ ყველაზე დიდი სიხარული? რომელმა გაგამწიროთ ყველაზე მეტად?

— ჩემს ცხოვრებაში უბედნიერესი მატჩი 1947 წელს ამსტერდამში, როცა პოლანდიის პირველობის ცენტრალურ მატჩში ერთმანეთს ხვდებოდნენ ეროვნული ფეხბურთის ლიდერები — ადგილობრივი „აიაქსი“ და როტერდამის „ფეიენოორდი“. გარდაცვალებული ი. კრუიზი (თეთრ მისურში) „ფეიენოორდის“ მოთამაშე რ. ისრაელმა მოცულა. მარცხენი — როტერდამელი თ. ლასე-რომისი.

ამ მატჩში ვაიმარჯვა „აიაქსმა“ — 2:1.

ანს-ს (ამსტერდამი) ფოტო.

რესი მატჩი გახლდათ გერმანიის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის წლებიდან. ფინალი, სადაც მილანის „ინტერი“ დაეპირა. მე მაშინ ორი გოლი გავიტანე. ყველაზე მწარედ მოსაგონებელი მატჩი 1966 წელს გექონდა ჩეხოსლოვაკიის ნაკრებთან.

● შეუძლია თუ არა „აიაქსს“ ჩემპიონთა თასი ზედინედ შესამედ მოეგოს?

— ჩვენ ვაპირებთ ასეთ „სეთორის“ მიმართებით, თუშეცა ეს ძალიან ძნელი იქნება.

● რომელი გუნდის წინააღმდეგ გიჭირთ ყველაზე უფრო თამაში? რომელი მცველის წინააღმდეგ?

— ერთი რომელიმე გუნდის დასახელება ძნელი იქნება, მცველებიდან კი გამოვყოფდი თქვენს ბოლუზარს, რომელსაც დიდ პატივს ვცემ.

● საერთაშორისო კლასის რომელ ვარსკვლავს აფასებთ ყველაზე მეტად?

— როგორც მოგახსენეთ, ყველაზე მეტად ფიფასე დი სტეფანოს, შემდეგ — პელეს.

● ჩვენ ვფიქრობთ, რომ წლებულს გერმანიის № 1 ფეხბურთელად დაასახელებენ მენჩენგლადზაის „ბორუსიის“ ნახევარმცველს გიუნტერ ნეტერს. რას იტყვით ამაზე?

— ნეტერი დიდი ოსტატია, მაგრამ საკითხს, გავა თუ არა იგი გერმანიის № 1 ფეხბურთელად, არც თქვენ წყვეტთ და არც მე. საამისოდ ნეტერმა სპორტული ფურნალისტების ხმების უმრავლესობა უნდა მიიღოს.

● როგორი სიზშირით ვარჯიშობთ? რამდენ მატჩს თამაშობთ წელიწადში?

— ვვარჯიშობ ყოველდღე. დასვენება არა მაქვს, სეზონის დროს კვირაში სამუშაოდ ორჯერ ვთამაშობ, ესე იგი, დაახლოებით 55-65 მატჩს სეზონში.

● პოლანდიის საუკეთესო კლუბები ჰყავს, მაგრამ ნაკრები უფრო ულად თამაშობს. რითი ხსნით ამ ამბავს?

— მე ნაკრების მწვრთნელი არა ვარ. იგი უკეთ გეტყობდათ ამის მიზეზს. მხოლოდ საუკეთესო ახრს მოგახსენებთ: საკლუბო გუნდებში ფეხბურთელები თავგანწირვით თამაშობენ, ნაკრებში — უფრო გულგრილად.

● გეშინიათ თუ არა უხეშად მოთამაშე მცველებისა, ვთქვით, ისეთებისა, როგორიც „გლასგო რეინერსს“ და „ინდენიენგენს“ ჰყავთ?

— არ მეშინია.

● ფეხბურთელის რა თვისებას აფასებთ ყველაზე მეტად?

— უპირველეს ყოვლისა, თამაშის ხალისსა და წყურვილს, შემდეგ — ტექნიკას.

● ღვინოს თუ სვამთ, თამაშის თუ ეწეით?

— ვწევდი ცოტათუნს. ვსვამ ხანდახან ერთ ჭიქა ღვინოს, მეტს არა.

● რას უსურვებდით ახალგაზრდა ფეხბურთელებს?

— შეუდგენებლად, ყოველდღიურად ივარჯიშონ, ნუ გააძვლებიან, იყვნენ თავმდაბლები.

ეს სურათი შარშანაა გადაღებული ამსტერდამში, როცა პოლანდიის პირველობის ცენტრალურ მატჩში ერთმანეთს ხვდებოდნენ ეროვნული ფეხბურთის ლიდერები — ადგილობრივი „აიაქსი“ და როტერდამის „ფეიენოორდი“. გარდაცვალებული ი. კრუიზი (თეთრ მისურში) „ფეიენოორდის“ მოთამაშე რ. ისრაელმა მოცულა. მარცხენი — როტერდამელი თ. ლასე-რომისი.

ამ მატჩში ვაიმარჯვა „აიაქსმა“ — 2:1.

ი. კრუიზი

შესარჩევნი მატჩები

1974 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევნი მატჩი აფრიკის ზონაში მაროკოსა და სენეგალის ფეხბურთელთა ნაკრებ გუნდებს შორის ფრედ დათმავდა — 0:0. საპასუხო თამაში დეკემბერში მოგვყავს სენეგალში. აფრიკის ზონაში ფინალისტის გამოვლენა სამ ეტაპად ხდება. ამჟამად პირველი სტადიის მატჩები მიმდინარეობს.

უფასეს ტურნირის მორიგი შესარჩევნი მატჩი იტალიაში ჩატარდა: ფინალურ ეტაპზე გასასვლელად იუგოსლავიელ იუნიორებს ბერმანი თანატოლები შეხვდნენ. ვაიმარჯვეს სტუმრებმა — 2:1.

სსრკ — გერ

1978 წლის 5 სექტემბერს მოსკოვში ერთმანეთს შეხვდებიან სსრკ-ს ეროვნული ნაკრები გუნდი და გერმანიის ნაკრები გუნდი. დასავლეთ გერმანიის ფეხბურთის ფედერაციამ დაამტკიცა ეროვნული გუნდის საკითხი გამოცვლების პროგრამა. ზემოაღნიშნული შეხვედრის გარდა პროგრამა ითვალისწინებს მატჩებს ბრაზილიის, იუგოსლავიის, ბულგარეთის, შოტლანდიის, ესპანეთის, პორტუგალიისა და ჩეხოსლოვაკიის ნაკრებ გუნდებთან.

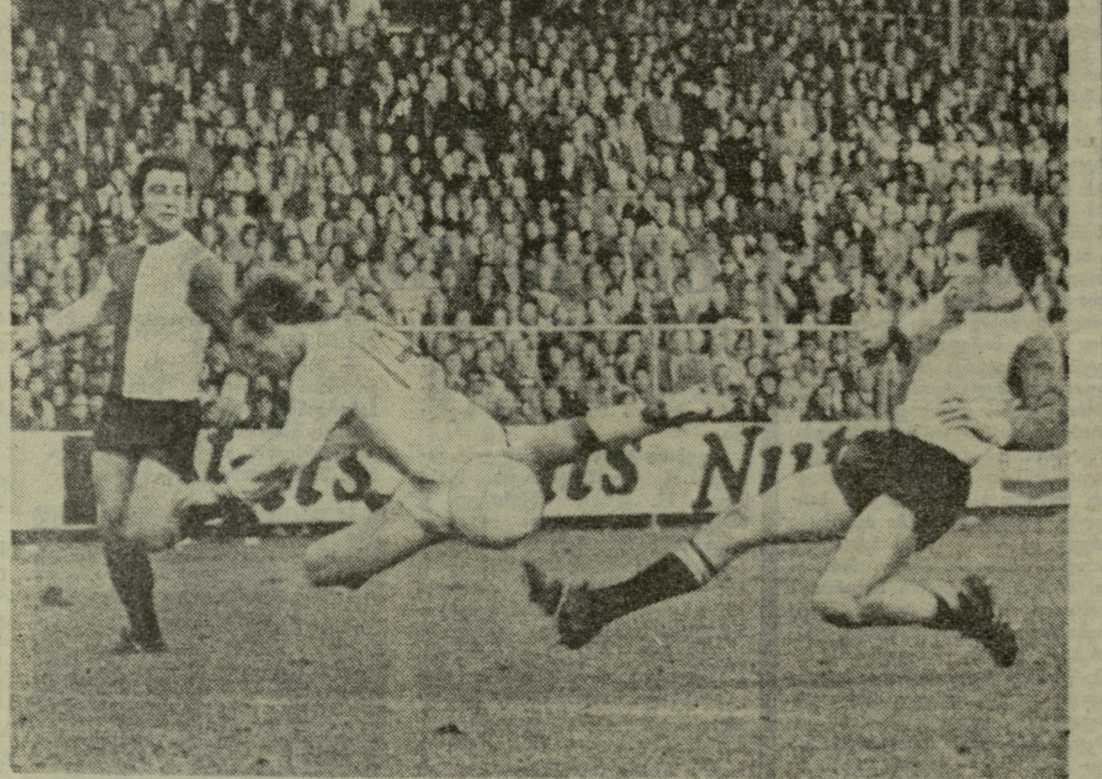
ავსტრალიელ მოცურავთა გეგმები

ავსტრალიაში ზაფხულის სპორტული სეზონი დაიწყო. ამ ქვეყნის მოცურავეებმა ბრისბენში, სიდნეიში და ადელაიდაში გამართეს პირველი შეჯიბრებები, რომლებშიც ოლიმპიელები მონაწილეობდნენ.

200 მეტრზე კალთა შორის ბრასით ცურვაში მიუნხენის ოლიმპიადის ჩემპიონმა უიტფილდმა სიდნეიში იერიში მიიტანა ამერიკელი ბოლის მცირე 1968 წელს დაპირებულ მსოფლიო რეკორდზე (2.38.5). უიტფილდმა თავიდან კარგად დაიწყო და 100 მეტრი სარეკორდო გრადიენტზე სწრაფად გადურა (1.16.9), მაგრამ დისტანციის მეორე ნახევარზე ტემპი შეანელა, თუმცა საბოლოოდ მაინც კარგ შედეგს მიიღწია — 2.39.3. ამ წარუმატებელი ცდის მიუხედავად, უიტფილდი იმელს არ კარგავს: მან განაცხადა, რომ ამ სეზონში ბრასის სტილით ცურვის ორივე დისტანციაზე მსოფლიო რეკორდებს განაახლებს.

ასეთივე აზრისაა გოულდის, რომელსაც მეტად გაბედული გეგმები აქვს. ავსტრალიელ სპორტულ კომენტატორებს მან უთხრა: ამ სეზონში თავისუფალი სტილით ცურვის ხუთივე დისტანციაზე და 200 მეტრზე კომპლექსურ ცურვაში მსოფლიო რეკორდებს დამყარება მსურს. ამ ნიჭიერ ქალიშვილს დაგეგმილი აქვს 100 მეტრზე 58 წამი აწვევოს, 200 მეტრზე — 2.03.0, 400 მეტრზე — 4.18.5, 800 მეტრზე — 8.53.6, ხოლო 200 მეტრზე კომპლექსურ ცურვაში — 2.22.5.

რედაქტორი მ. კაპაბაძე.

1970 წელს ჩემპიონი გახდა... როკი მარჩიანო

მომხმარებელი კომპიუტერს მაინც მოწონებს ათასგვარი მონაცემები, კინომასალები, სარჩივო ინფორმაციები და ა. შ. შეეცადნენ მანქანის დაზიანებების გადამწვრტავთ სადავო საკითხი — ვინ იყო მსოფლიოს ყველა დროის საუკეთესო მოცურავე. კომპიუტერმა 1970 წლის 20 იანვარს (პროგრამირება ერთ წელიწადს გრძელდებოდა) 1 ადგილი მიაკუთვნა როკი მარჩიანოს, 11 — ქვე ლუისს.

მუშავედ ალბი V ადგილი დაიკავა (სონი ლისტონ-თან გამარჯვების შემდეგ მას თავი მსოფლიოს უდიდეს მოცურავედ მიაჩნდა). მაქს შელინგი X ადგილზე გავიდა. კომპიუტერის დახმარებით თეორეტიკულად ჩემპიონობა დაიბრუნეს, ბოლო დროს კი სინადელიტში მძიმე წონის მოცურავეთა შორის პეგეშონა შავკანიანებს ეკუთვნოდა. კრავის უახლეს სტორიას შავკანიანები წერენ. იმის მიუხედავად, რომ რინგზე შავკანიანი დგას შავკანიანის პირისპირ, რასობრივი ბრძოლა მას შავ-თეთრის ანტაგონიზმი გრძელდება. საქმე ისაა, რომ მუშავედ ალი დამოუკიდებელი, თავისუფალი ზანგია, ხოლო ფრენიერი „ჩია თომასი“, შავკანიანი, რომელსაც თეორეტიკანები ხელზე იხვევენ.

ოლდრიკ კლევი R ი, ზანგია ფეხბურთის, წერს: „ამერიკელისთვის მძიმე წონის ჩემპიონი მამაკაცურობის სიმბოლოა. და

შავკანიანი ჩემპიონი, ამერიკელების მიხედვით, უნდა იყოს ლომი, რომელიც ყოველ თეთრკანიანს ელაქუცება.“

თვით ყველაზე სუსტი თეთრკანიანი თავს გრძნობს სუპერმენად, გოლიათების მძლეველად, დიდ თეთრ მონადირედ, რომელსაც საბელზე ჰყავს გამოხედილი თეთრების მიერ მოთვინიერებული ვიკანტური შავი მაიმუნი. მაგრამ, როგორც კი მაიმუნი სა-